

Heemkundekring 'Op 't
Goede Spoor'
Postadres secretariaat: Kerkstraat 4
5165 CG Waspik
e-mail: secretariaat@goedespoorwaspik.nl
Bank: NL31 RABO 0156 5233 53
KvK: 40272148
ANBI: 816515128

Jaarverslag 2023 Heemkundekring "Op 't Goede Spoor".

2023 was weer een jaar als vanouds. Geen belemmeringen en annuleringen meer a.g.v. de pandemie maar een vol programma met activiteiten. En een bijzondere en uitdagende activiteit werd direct vanuit 2022 voortgezet, namelijk de verhuizing van de heemkundekring van 't Speelhuys naar Cultureel Centrum Den Bolder. In december 2022 was er al volop gestart met het inpakken van het archief, de bibliotheek en het ontmantelen van de vele stellingen. In de (dan nog toekomstige) heemkamer was met man en macht gewerkt om de ruimte en het aanpalende halletje te schilderen, muren, plafonds, deuren, alles werd aangepakt om een frisse start mogelijk te maken. In de kelder van Den Bolder was de voor het archief beschikbare ruimte al ingericht met de op maat gemaakte stellingen. Nadat in de eerste weken van 2023 alles verhuis gereed stond, konden we op 12 januari daadwerkelijk aan de slag. Met een bestelbus van Corné Meijs (metaalwerken) verhuisden we alles in vlot tempo (ondanks de gevallen sneeuw en de kou). En dat vele handen licht werk maken, bleek wel aan het einde van de dag toen het archief al weer op z'n plek stond, de bibliotheek was ingericht en de bureaus en werktafels op z'n plek stonden. Met ongelooflijk veel dank aan alle vrijwilligers konden we deze verhuizing snel realiseren en weer vlot van start gaan met onze activiteiten. In de maanden daarna werd nog een keukenblokje geïnstalleerd in de Heemkamer en werden de oude werktafels vervangen door een vergadertafel met stoelen. We hebben 't Speelhuys, waar we ruim acht jaren hebben kunnen werken, met enige emotie achter gelaten, maar zijn vol goede moed en enthousiasme in onze nieuwe behuizing verder gegaan. Het bord aan de buitengevel van Den Bolder waar we als één van de bewoners worden genoemd, is een mooie uitnodiging om de heemkamer te komen bezoeken. Er moet nog steeds een officiële opening plaatsvinden, maar het is wachten op de afronding van de verbouwing van Den Bolder (eind 2024).

Vergaderingen en overleg:

Het bestuur kwam in 2023 achtmaal bijeen in vergadering. De algemene ledenvergadering (ALV) werd gehouden op 14 februari 2023 waarbij tweeënveertig leden aanwezig waren. Anita Zijlmans was als bestuurslid aftredend en herkiesbaar. De ledenvergadering stemde in met de herbenoeming van Anita.

Anita Zijlmans en Diny Prins waren namens het bestuur aanwezig bij de regiovergaderingen van het Brabants Heem op 18 april 2023 in Goirle en op 17 oktober 2023 in Tilburg. Coby Meijs en Ton van Baest namen op 2 november 2023 deel aan de Inspiratiedag Brabant Herinnert als voorbereiding op activiteiten rondom 80 jaar bevrijding in 2024. In 2023 waren er meerdere contacten met de gemeente Waalwijk en Platform Langstraat o.m. over de Zuiderwaterlinie en het project informatieborden in Waspik.

Lezingen, excursies en activiteiten:

De in 2022 geannuleerde lezing van Frans Ruczinsky over de strijd bij het Capelse Veer werd op 12 januari 2023 een groot succes. 't Schooltje liep compleet vol met belangstellenden en uit alle hoeken moesten stoelen gehaald worden om mensen te kunnen laten zitten. Ook in 't Schooltje opende Monique Groeneveld op 2 maart 2023 het venster naar China, een reis van 1000 mijl. Cees Prinsen presenteerde de lezing Kunst of klike op 18 april 2023 in Den Bolder. Na de zomervakantie trapte Giel van Wijk af met een historische blik op de huidige A59 onder de titel Van karrespoor tot Maasroute. Eveneens zeer succesvol was het Dialectcafé dat op 23 november 2023 in Den Bolder werd verzorgd in samenwerking met de Stichting Langstraats Dialect. Een diversiteit aan onderwerpen die zowel de aandacht trokken van eigen leden en van geïnteresseerden van buitenaf.

Op 10 juni 2023 werden we onder bezielende leiding van Alice de Klijn en Lidewij Merckx per volle touringcar vervoerd naar het historische Oudewater. De stadswandeling door het historische stadje, het bezoek aan de Heksenwaag en het mooie weer zorgden weer voor een geslaagde excursie. Aan de kleine excursie op 23 september 2023 naar Heusden namen tien geïnteresseerden deel en genoten van de uitvoerige rondleiding en koffie met iets lekkers bij Bakkertje Deeg.

Open Monumentendag op 9 september 2023 werd wederom georganiseerd in samenwerking met heemkundevereniging Sprang-Capelle met als landelijk thema "levend erfgoed". We organiseerden een expositie over "Water en havens" in Buurthuis Capelle. Tevens hadden we een collectie oude agrarische gereedschappen uitgesteld waar Sjaak Kamp deskundig uitleg over gaf. Om het karakter van havens en scheepsvaart te benadrukken waren Shantykoor De Golfbrekers en verkenners van de scoutinggroep Jan de Rooij aanwezig om respectievelijk de sfeer met gezang te verhogen en uitleg te geven over knopen in de scheepsvaart. Gecombineerd met het geweldige zomerweer werd het een succesvolle dag die door 152 belangstellenden werd bezocht. Met dank aan Johan Rosenbrand en Sjaak de Bie van heemkundevereniging Sprang-Capelle.

Gezien de geringe belangstelling voor geplande dorpswandelingen en fietstochten is in 2023 besloten om enkel nog wandelingen en fietstochten te houden op verzoek. Dit leidde tot een aantal mooie wandelingen o.a. met nieuwe leden van onze heemkundekring op 13 mei 2023 en twee succesvolle wandelingen met de groepen 7/8 van de basisscholen De Brug en De Veste in juni 2023. Namens de heemkundekring maakte Ad Schoenmakers als gids deel uit van de Expeditie Zuiderwaterlinie, een wandeling tussen Waspik en Waalwijk op 16 september 2023. In totaal zijn vijf wandelingen en twee fietstochten verzorgd. Het gidsenteam werd uitgebreid met Gerard van Gulik.

Diversen:

In 2022 werden 16 personen lid van de heemkundekring. Er waren 17 afmeldingen. Als gevolg van overlijden namen we afscheid van mevrouw Mayke van Schaijk en de heren Wim Sars, Jan Buster, Wim van Herwijnen en Jan Smits. De heemkundekring had op 31 december 2023 347 leden. De heemkundekring heeft twee ereleden t.w. Han Verschure en Wim Sars.

Ook in 2023 hebben we deelgenomen aan het radioprogramma "Tot slot" van Marc Slot op Langstraat FM. Eens in de twee weken kregen de dan nog vier deelnemende heemkundekringen de gelegenheid om in vijf minuten iets te vertellen over een historische plek in de eigen omgeving. Wij hebben in drie uitzendingen verteld over dr. Wijffels, de oude provinciale weg over 't Vaartje en het wonder van Waspik.

We hebben in 2023 20 columns geschreven voor het Weekblad Waalwijk over historische feiten, objecten en plekken in Waspik.

We hebben in 2023 een enquête uitgezet bij alle leden. In de enquête waren vragen opgenomen over de informatieverstrekking, de lezingen, de Senspaol, excursies, de werkgroepen en het bestuur. Hoewel de response van 40 enquêtes niet echt representatief is, kwam er wel een algeheel positief beeld uit naar voren. De suggestie betreffende de beschikbaarheid van de Heemkamer wordt deels al ingevuld doordat we op dinsdag- en donderdagochtend van 09.00 tot 12.00 uur open zijn. Aan een openstelling in de avonden willen we tegemoetkomen door op afspraak open te zijn.

In het Protocol Ongewenst Gedrag van de heemkundekring is de voor elke organisatie wettelijke verplichting opgenomen tot het aanstellen van een vertrouwenspersoon. De heer Hans Roemeling heeft zich bereid verklaard om die functie voor de heemkundekring in te vullen.

Ook in 2023 ontvingen we weer meerdere schenkingen. Van Jacques van Griethuysen (bestuurslid en actief vrijwilliger uit vroeger jaren) kregen we een schitterend schilderij aangeboden dat zicht geeft op een deel van de vroegere Stadhoudersdijk. Verder ontvingen we archiefstukken van de voormalige zanggroep The Fortnight Hangovers en van de voormalige harmonie "Volksvlijt en Volksvermaak". Deze laatste stukken zijn na selectie overgedragen aan het Streekarchief in Heusden waar het merendeel van het archief van de harmonie ligt.

De deelname aan de Rabo Club Support leverde een bedrag van € 1450,84 op. Met dank aan iedereen die een stem op de heemkundekring heeft uitgebracht.

Het in 2022 gestarte project "attentiestenen" (het plaatsen van stenen bij een historische plek of monument met informatie en foto) is in 2023 verder uitgewerkt. Inmiddels heeft de gemeente Waalwijk het project overgenomen en verwachten we de plaatsing van de stenen in 2024.

Een in 2023 gestart project waarin de heemkundekring participeert, is het kleurplatenboek. Oorspronkelijk gestart als een initiatief vanuit verzorgingscentrum MijZo/De Stroming voor inwoners is het project uitgegroeid tot een volwaardig kleurplatenboek waarin locaties in Waspik als kleurplaat zijn opgenomen met informatie over de locatie met gedichtjes en illustraties. De uitgifte van het boek wordt in 2024 verwacht.

Ook zijn we gestart met een projectplan waar bij we i.o.m. de gemeente Waalwijk en Platform Langstraat bezien welke informatieborden moeten worden vernieuwd, waar nieuwe informatieborden moeten worden geplaatst en hoe we de monumentjes in Waspik goed kunnen onderhouden.

Werkgroepen:

De Fotoarchiefwerkgroep:

De fotoarchiefwerkgroep is elke dinsdagochtend van 9:00 tot 12:00 bij elkaar geweest en bestaat uit Maja van Helvert, Liesbeth Kools, Trees de Wit en Petra Bakkeren. In het totaal zijn er in 2023 ruim 2700 foto's gescand en beschreven. Ook is er hard gewerkt aan het inventariseren van circa 1000 foto's die als origineel worden opgenomen in het Streekarchief Langstraat Heusden en Altena (SALHA). Het streven is om deze foto's in 2024 in te pakken en aan te leveren aan SALHA. Maja van Helvert namens de fotoarchiefwerkgroep.

De werkgroep toponiemen:

De werkgroep kon het afgelopen jaar twee nieuwe leden verwelkomen. Hier zijn we heel blij mee. Naast het verzamelen van oude toponiemen zijn we ook bezig om deze te plaatsen in de Waspikse geschiedenis. We willen ook graag weten waarom men voor die toponiemennaam heeft gekozen. Heeft het iets te maken met de ligging, grondsoort of plantengroei ?

Ook heeft de werkgroep hulpkaarten van het kadaster ter beschikking van alle Waspikse huizen vanaf 1832 tot ongeveer 1950. Hierdoor zijn de bewonersregisters, van ons oud toponiemen lid Hellen Zijlmans, nu beter te doorzoeken.

Wil je iets weten over je pand, laat het ons weten en wij proberen dit op te zoeken. Wij zijn meestal op dinsdagmorgen in de heemkamer aanwezig. Jac Jansen namens de werkgroep Toponiemen.

De werkgroep archief: Zoals in voorgaande jaren is de werkgroep het gehele jaar actief bezig geweest met het uitzoeken, archiveren en opslaan van ontvangen documenten. Er is een begin gemaakt met de inventarisatie van het aanwezige materiaal per onderwerp als voorbereiding op digitalisering van het archief. Ton van Baest namens de werkgroep Archief.

De redactie:

De redactie verzorgde dit jaar drie afleveringen van de Senspaol. De 61ste periodiek, maart 2023, behandelde o.m. de demping van de Vrouwkenskaartse haven, duivendorp Waspik en de Eerste Waspikse Mandolineclub. Ook werden we uitvoerig geïnformeerd over de voordeur van het oudste huis van Waspik die al 112 jaar in het Rijksmuseum staat.

In uitgave nummer 62 van september 2023 werd uitvoerig stilgestaan bij Bert Langerwerf, ook wel bekend als de hagedissenkoning. Een bijzonder levensverhaal van een internationale Waspikker. Verder viel er veel te ontdekken over de corsettenfabriek, de hulp aan Polen vanuit Waspik in de periode 1982 t/m 1988 en werd de geschiedenis van het Wit-Gele Kruis behandeld. Natuurlijk met zoals altijd, een geestige column van onze 'correspondent' uit Australië, Johan de Rooy.

In december kwam nr. 63 uit, een themanummer met als titel 'Waspik, het bekijken waard, 72 bijzondere plekje in ons dorp'. Het werd zeer enthousiast ontvangen. In dit themanummer werden een keur aan te ontdekken plekken in Waspik beschreven. Het voorwoord was van Timon Klerx, wethouder kunst, cultuur en cultureel erfgoed.

De redactie bestond ook dit jaar uit Nel Mathlener, Jac Jansen en Hans van Houwelingen.

Hans van Houwelingen voegt er namens de redactie aan toe: "In 2023 mochten we als nieuwe gastschrijvers verwelkomen Anja Maas en Vincent van den Hoven, waarmee we inmiddels een vijftal gastschrijvers hebben die ons regelmatig helpen mooie verhalen te publiceren."

Het heemkundekoor:

In het eerste halfjaar hebben we verschillende vrolijke oude liedjes aan de index toegevoegd. Bij "Slotjesveste" in Oosterhout heeft het Heemkundekoor eenmaal een kerkdienst muzikaal bijgestaan. Daarnaast vier optredens bij verschillende zorgcentra nl. "De Stroming" in Waspik, "Altenahove" in Almkerk, Den Bolder voor Heemkundekring "Op 't Goede Spoor" tijdens thema-avond "Dialecten" in Waspik en tijdens de Herdertjestocht van CBS "De Brug" in "De Stroming". Dit geheel gaf weer veel voldoening na zo'n lange corona-periode. Eindelijk is de wens van het Heemkundekoor verhoord! Nadat onze dirigent Ad de Klijn een dubbele taak op zijn schouders had is daar vanaf december 2023 een einde aan gekomen en wel door muzikale begeleiding op piano door Mevr. Lia v. Kalmthout-Born uit Waalwijk. Hier is het Heemkunde zeer mee in hun sas. We wensen Ad, Lia en de leden samen een gezellige tijd toe bij ons Heemkundekoor. Het Heemkundekoor is in 2023 verrijkt met één nieuw lid. Het koor telt nu in totaal vijftien actieve leden en twee rustende leden, een dirigent en een pianiste.

We hopen dat het jaar 2024 ook zo positief door mag blijven gaan! Joos Stroop-Voermans namens het heemkundevoorzitter.

De werkgroep tentoonstellingen: nu we volwaardig zijn gehuisvest in Den Bolder willen we ook een start maken met tentoonstellingen en exposities. Daarvoor is in 2023 de werkgroep tentoonstellingen opgericht. We zijn gestart met de foto expositie "Waspik, toen en nu" in de gang van Den Bolder op de begane grond. Een aantal lijsten met daarin foto's van het oude Waspik en een vergelijking met het recentere heden. Deze expositie blijft hangen tot carnaval 2024. De werkgroep gaat zich verder beraden over een in 2024 te verzorgen tentoonstelling in Den Bolder.

De werkgroep genealogie: deze werkgroep is langere tijd wat uit het zicht geweest, reden om in 2023 weer eens een bijeenkomst te organiseren met deels nieuwe gezichten. De werkgroep gaat zich bezighouden met gericht genealogisch onderzoek, dus onderzoek gerelateerd aan b.v. een vraag om informatie over voorouders, een bidprentje, een artikel dat we willen publiceren. In 2024 gaat de werkgroep verder met dit proces.

Het bestuur bedankt alle leden van de werkgroepen en de andere vrijwilligers voor hun inzet in het afgelopen jaar 2023.

Jaarverslag vastgesteld d.d. 15 februari 2024

Voorzitter
Theo van den Burg

Secretaris
Ton van Baest